

Jaakko Valvanne: Isovanhemmuus esiin vanhuspalveluissa

“Isovanhemmuus on nyt tärkein roolini”, sanoo geriatrian professori **Jaakko Valvanne**, tuore Vuoden isovanhempi 2016.

Vuoden isovanhempi, geriatrian professori **Jaakko Valvanne** kannustaa vanhustyön johtajia ja kehittäjiä yksilön äänen kuulemiseen. Myös isovanhemmuuden pitää mahtua palvelutaloon.

Vanhustyön kehittäjänä ja yksilöllisen vanhuuden puolestapuhujana tunnettu Valvanne on vielä tukevasti kiinni työelämässä. Aikaa jää silti myös futismatseihin, mökkeilyyn ja reissaamisen kahden nopealiikkeisen pojan, 11-vuotiaan Aarnen ja 8-vuotiaan Eikan vaarina.

“Hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että ihmisellä on rooleja, joissa tuntee itsensä merkitykselliseksi. Isovanhemman rooli on juuri tätä”, Valvanne sanoo.

Siksi isovanhemmuutta olisi tärkeää vahvistaa myös vanhuspalveluissa. Se tuo mielekkyyttä elämän viimeisiin vuosiin.

Pysähdy ja kuuntele vanhaa ihmistä

Valvanteen mielestä arvokkaan, ihmisen elämänkaarta ja yksilöllisiä tarpeita kunnioittavan vanhuuden rakentaminen vaatii ammattilaisilta ennen kaikkea pysähtymistä ja kuuntelemista.

“Meidän pitää kysyä mitä vanhat ihmiset toivovat, pelkäävät tai inhoavat. Ja mistä he haaveilevat”, Valvanne sanoo. “Silloin asiakkaan kanssa aidosti mietitään ratkaisuja. Kyse on paljon enemmän kuin taas uudesta asiakastyytyväisyyskyselystä.”

“Voi yksinkertaisesti kysyä asiakkailta ja heidän läheisiltään vaikkapa sitä, millaiset asiat helpottaisivat lasten ja lastenlasten vierailuja”, Valvanne vinkkaa.

Kyse voi olla pienistä asioista: löytyykö tiloista omaa rauhaa - tai puuhaa kaikkein pienimmille? Saako juosta ja metelöidä, voiko syödä eväitä tai viettää aikaa yhdessä luontevasti pidempään kuin lyhyen vierailun verran?

Johtaja: Uskalla kokeilla uusia keinoja

Miltä vanhustyön kenttä sitten näyttää oman näköisen vanhuuden näkökulmasta?

“Kirjo on valtava. Parhaissa yksiköissä tätä on tehty jo vuosia. Ja sitten on se toinen ääriä, jossa kaikki lähtee organisaatiosta: hoitohenkilökunnasta ja heidän aikatauluistaan. Siinä työskulttuurissa asiakkaat ovat hoidon kohteita, eivät toimijoita”, Valvanne sanoo.

“Pientä liikettä parempaan tapahtuu kyllä. Silti tapaan jatkuvasti ammattilaisia, jotka ovat turhautuneita siitä, että muutos on niin hidasta.”

Kyse on asenteista ja johtamisesta. “Kun toimitaan vanhalla tavalla, saadaan vanhoja tuloksia. Johtajan pitäisi luoda sellainen ilmapiiri, joka mahdollistaa uudenlaisen toiminnan”, Valvanne haastaa.

"Yksi tapa on vain ryhtyä rohkeasti tekemään asioita uudella tavalla, perusteellisen suunnittelun ja taustaselvittelyn sijaan”, Valvanne sanoo.

Yksi neuvo on tässäkin ylitse muiden: “Mene joka päivä asiakkaan luokse ja kysy.”